

Annet Schaap

De veelbekroonde literaire laatbloeier

door

Mariska Peusen

Bachelorwerkstuk
Nederlandse Taal en Cultuur
Faculteit der Letteren
Radboud Universiteit Nijmegen

Onder begeleiding van prof. dr. J.H.T. Joosten

Tweede beoordelaar dr. R.J.M. van de Schoor

23 augustus 2025

In 2017 werd de achtdelige reeks *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur* afgerond. De reeks omvat een literatuurgeschiedenis tot het jaar 2005. Het deel over de meest recente periode, *Altijd weer vogels die nesten beginnen* (Brems 2006), bevat de periode 1945 – 2005 en is beschreven door Hugo Brems. In het boek worden de literatuurontwikkelingen van de zestigjaar durende periode beschreven en er wordt aandacht besteed aan de auteurs die daarin een rol hebben gespeeld. Tevens licht Hugo Brems de nieuwe manieren toe waarop literatuur wordt geproduceerd, verkocht en gepromoot.

Inmiddels zijn we twintig jaar verder en ook de literaire wereld heeft sinds 2005 niet stilgestaan. Naast dat alles sinds 2005 verder is gedigitaliseerd, zijn er inmiddels ‘nieuwe’ auteurs die een grote rol hebben gespeeld in de ontwikkeling van de Nederlandse literatuur. Auteurs die opgenomen zouden moeten worden in het boek van Brems, indien deze literatuurgeschiedenis tot 2025 zou reiken. Eén van deze ‘nieuwe’ auteurs is Annet Schaap.

Ondanks dat het eerste boek van de in 1965 geboren schrijfster, *Lampje*, pas gepubliceerd werd in 2017, is Annet Schaap al ruim dertig jaar een bekende naam binnen de Nederlandstalige kinderliteratuur. Voorafgaand aan haar boek *Lampje*, illustreerde zij al vele kinderboeken. De teller van de geïllustreerde boeken is inmiddels de tweehonderd gepasseerd.

Lampje won verschillende prijzen en is inmiddels in meer dan 25 talen vertaald. Daarnaast is het verhaal bewerkt tot twee theaterstukken en verfilmd als NPO-serie. In 2021 bundelde Schaap zeven hervertellingen van sprookjes in *De meisjes*, waarbij in elk sprookje een meisje de rol van held aannam. In 2025 verscheen een nieuw verhaal van Schaap; *Krekel*. Dit verhaal speelt zich af in dezelfde wereld waarin ook *Lampje* zich afspeelt. De grote overeenkomst tussen deze drie boeken is het sprookjesachtige karakter. Alle verhalen zijn geïnspireerd op reeds bestaande sprookjes, waarbij Schaap deze in een volledig nieuw jasje heeft gestoken.

In dit bachelorwerkstuk zal ik uiteenzetten waarom Annet Schaap een plek verdient in de opvolger van Brems; een literatuurgeschiedenis voor de afgelopen twintig jaar (2005-2025). Daarvoor zal ik eerst toelichten hoe Schaaps loopbaan is verlopen en waarom zij op haar 52e pas debuteerde met het veelbekroonde *Lampje*. Vervolgens bespreek ik de vier boeken die Schaap anno 2025 op haar naam heeft staan; *Lampje* (2017), *De boom met het oor* (2019), *De meisjes* (2021) en *Krekel* (2025). Om nader te

onderzoeken waarom Schaap een plaats in een nieuwe literatuurgeschiedenis verdient, wordt vervolgens gekeken naar de indrukwekkende reeks prijzen die haar sinds de publicatie van *Lampje* ten deel is gevallen. Naast deze imponerende lijst aan prijzen wordt tevens gekeken naar hoe de verschillende juryrapporten zich uitten over Schaaps werk. Ten slotte bespreek ik hoe de verhalen van Schaap verder leven buiten de door haar geschreven boeken; in de vele vertalingen, televisieserie en verschillende theaterbewerkingen.

De website, die Schaap zelf onderhield, was bij het vinden van al deze informatie een rijke kennisbron. Helaas is deze website anno 2025 verre van *up-to-date* en moest er voor Schaaps werk in de periode na 2018 gezocht worden naar andere bronnen. Alhoewel er tot nu toe weinig wetenschappelijke bronnen over Schaap te vinden zijn, zijn er ontzettend veel interviews en recensies waarin over haar werk en het daarbij behorende schrijfproces gesproken wordt. Aan het eind van dit bachelorwerkstuk hoop ik dat u, net als ik, moet concluderen dat het hoog tijd wordt voor een plekje voor Schaap op de boekenplank van de Nederlandstalige literatuurgeschiedenis.

De loopbaan van Annet Schaap

Annet Schaap (1965) werd geboren in het dorp Ochten in de Betuwe, maar groeide op in het plaatsje Maartensdijk, dat vlak boven Utrecht ligt. Van 1983-1988 studeerde zij aan de kunstacademie in Kampen. In 1990-1991 volgde zij nog een extra jaar aan de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag. Sinds 1991 is zij werkchtig als illustratrice, maar reeds in 1988 illustreerde zij een eerste boek; *Joppe, Julia en Jericho* (1988) dat werd geschreven door Christine Nöstlinger. Schaap studeerde toentertijd nog aan de kunstacademie.

Schaap vond een paar jaar na de kunstacademie werk bij een jeugdtheatergroep; Saga Jeugdtheater. Nadat ze hen een tijdje voorzag van affiches, ging zij ook stukken voor de groep schrijven. Om hier meer ervaren in te worden, besloot Schaap te gaan studeren aan de Schrijversvakschool 't Colofon (Fisscher e.a. 2017). Zij maakte in die tijd een aantal jeugdtheaterstukken, liedjes en zelfs een libretto voor een kinderopera. Wie de lijst bekijkt op Schaaps wiki-pagina van Theater Encyclopedie (Annet Schaap Theater Encyclopedie z.d.), valt wellicht op dat zij het scenario schreef voor *De wilde zwanen*, dat ten tonele werd

gebracht in de theaterseizoenen 1999/2000 en 2000/2001. Op het affiche, waarvan de illustraties doen vermoeden dat deze door Schaap getekend zijn, leest men; ‘Naar een sprookje van Hans Christian Andersen, voor iedereen vanaf acht jaar’. Waarom dit zo opmerkelijk is, leest u verderop in dit bachelorwerkstuk. Haar nieuwste boek, het in 2025 verschenen *Krekel*, gebruikte namelijk een motto uit het sprookje *De wilde zwanen* van Hans Christian Andersen. Daarnaast wordt dit sprookje gedurende het gehele boek, verweven met de door Schaap gecreëerde fantasiewereld.

Een lange periode volgde waarin Schaap zich focuste op het illustreerberoep. De bekendste illustraties maakte zij in langdurige samenwerkingen met o.a. Francine Oomen (de *Hoe overleef ik*-serie), Jacques Vriens (onder andere de serie *Meester Jaap*) en Janneke Schotveld (*Superjuffie*). In juli 2025 dook Marjolein Visser in het museumarchief van het Kinderboekenmuseum om Schaaps illustraties te bewonderen (Visser 2025). Visser belde met Jacques Vriens over zijn samenwerkingen met Schaap: ‘Ze leest heel goed en interpreteert scherp wat er in de tekst staat. Als ik haar illustraties bij mijn werk zag, dacht ik vrijwel altijd: dit klopt. En dit hoor ik van heel veel schrijvers over haar tekeningen (Visser 2025)’.

Annet Schaap beschrijft zichzelf op haar website als laatbloeiër op vele aspecten. Zij trouwde op haar 41e, was bijna 44 toen zij moeder werd en op haar 52e debuteerde ze met *Lampje* (Schaap *Over Annet* z.d.). Toen zij in 2008 zwanger was van haar zoon Jonas, schreef en tekende zij in de laatste maanden van haar zwangerschap een dagboek. In 2011 bewerkte zij dit tot het zwangerschapsboek *Mama...? Ik?!* bij uitgeverij Leopold. In 2012 volgde bij dezelfde uitgeverij *Daar ben je!*, wat een wensenboek was om in te laten vullen door je kraambezoek. Beide boeken worden anno 2025 niet meer herdrukt, maar het oorspronkelijke zwangerschapsdagboek dat de basis vormde voor *Mama...? Ik?!* is nog steeds in zijn volle glorie op Schaaps website te bewonderen. Volgens Schaap zelf, is het oorspronkelijke dagboek eigenlijk leuker en haar ook veel liever (Schaap *Zwangerschap* z.d.).

In een interview vertelt Schaap over de stripversie van *Hoe overleef ik de brugklas?* (Oomen 2000), die zij in zes maanden tijd bewerkte tot *full colourstrips*. Deze stripversie verscheen in 2012, nadat de *Hoe overleef ik...-serie* in 2010 reeds was afgerond. Ondanks dat *Hoe overleef ik de brugklas – De strip!* werd gepresenteerd als ‘het allereerste *Hoe overleef ik...-stripboek* (Oomen e.a. 2012)’, volgden er geen andere stripboeken. Volgens Schaap kwam de stripboekversie net te laat om nog op het commerciële succes mee te kunnen liften. Desalniettemin leek het stripboek een opstap te zijn naar het vervolg van de carrière van Schaap: ‘Het project wakkerde de wens aan naar werk dat meer eigen is, niet alleen zelf

getekend maar ook zelf geschreven (Dalen van 2013)'. Schaap raakte jarenlang haar schrijverspen niet aan, totdat zij in 2015 een gedicht instuurde voor de Willem Wilmink Gedichtenprijs en deze ook meteen won (*Wilmink Dichtprijs* 2015).

In 2017 was Schaaps schrijversdebuut *Lampje* een dusdanig succes, dat de vraag naar een vervolg groot werd. Schaap gaf in verschillende interviews aan lang geworsteld te hebben met de prestatiedruk om een net zo goed vervolg te schrijven als *Lampje*. Acht jaar later, in 2025, verscheen dan eindelijk toch het langverwachte vervolg *Krekel*, waarin nieuwe karakters zich een weg banen binnen dezelfde sprookjesachtige wereld als *Lampje*. Een vervolg waarvan de zaadjes misschien al geplant werden in het theaterstuk *De wilde zwanen*, dat Schaap rond de eeuwwisseling schreef. Een 'full circle moment' in haar schrijverscarrière. Inmiddels heeft Schaap laten doorschemeren dat ze nog niet klaar is met het schrijven over de sprookjesachtige wereld waarin zowel *Lampje* als *Krekel* bestaan.

De boeken van Annet Schaap

Annet Schaap heeft tot op heden vier boeken geschreven waarvan haar debuut, *Lampje*, het bekendst is. Deze werd in 2018 bekroond met de Gouden Griffel, Woutertje Pieterse Prijs en de Nienke van Hichtum-prijs. Zij is de tweede persoon die alle drie deze prijzen gewonnen heeft met één boek.¹ Daarnaast werd *Lampje* ook nog bekroond met de Vlaamse Boekenleeuw.

In dit hoofdstuk zal ik de vier boeken van Annet Schaap bespreken, evenals waarom deze wel of niet met elkaar in verband staan. Van deze vier is *De boom met het oor* (2019) aanzienlijk minder bekend. Dit boek wordt zelfs regelmatig vergeten wanneer men de door Annet Schaap geschreven boeken opsomt. Zo ontbreekt deze titel onder andere op Schaaps Wikipedia-pagina en omschrijft Schaap zichzelf op haar Instagrampagina als volgt; 'Illustratrice, schrijfster van *Lampje*. Van *De Meisjes*. En van *Krekel* (Schaap *Instagrampagina* z.d.)'.

¹ Peter van Gestel presteerde dit tevens in 2002 met zijn boek *Winterijs*.

2017 – *Lampje*

Annet Schaap, die tot 2017 in de literaire wereld enkel bekend was als illustrator, debuteerde in 2017 met haar eerste kinderboek *Lampje*. Dit boek ontving naast vele lovende recensies ook verschillende prijzen, waaronder de Nienke van Hichtum-prijs, de Woutertje Pieterse Prijs, de Gouden Griffel en de Vlaamse Boekenleeuw. Daarmee won zij alle belangrijke prijzen die zij in Nederland had kunnen winnen. *Lampje* werd tot op heden in ruim 25 talen vertaald en is daarmee een groot succes te noemen. De geofende lezers van dit verhaal zullen waarschijnlijk een verband zien met het sprookje *De kleine zeemeermin* van Hans Christian Andersen (1837), waarin Schaap inspiratie vond voor haar boek.

Het sprookjesmotto

Het boek begint met twee motto's. Het eerste citaat komt uit het sprookje *De kleine zeemeermin* van Hans Christian Andersen, het tweede citaat is van Bertolt Brecht uit het theaterstuk *Die Dreigroschenoper (De Driestuiversopera)*. Deze twee verhalen lijken als enige overeenkomst te hebben dat zij gaan over een verboden liefde waarbij de ouders de verliefdheid geen warm hart toedragen. Het oorspronkelijke sprookje van Hans Christian Andersen heeft geen einde met een 'lang en gelukkig', zoals in de bekende verfilming van Disney. In het originele sprookje sterft de zeemeermin namelijk; zij offert zichzelf op om de prins te redden en lost op in zeeschuim. Het door Schaap gekozen citaat, verwijst naar de meer lugubere kant van het oorspronkelijke sprookje: "Ik wil het," zei de kleine zeemeermin en ze was bleek als een dode. "Maar mij moet je ook nog betalen," zei de zeeheks. "En het is niet weinig wat ik verlang" (Andersen 1837)'.

Dit citaat benadrukt de inspiratie die Schaap gevonden heeft in het sprookje, maar zet tevens gelijk de sombere toon voor de leefomstandigheden van het hoofdpersonage Lampje. Daarbij heeft niet het meisje Lampje een connectie met Andersens sprookje *De kleine zeemeermin*, maar de jongen die zij in het verhaal ontmoet. Deze jongen heet Edward en heeft een vissenstaart, waardoor Lampje hem de bijnaam 'Vis' geeft. Hij is de zoon van een zeemeermin en een admiraal.

Het verhaal

Het verhaal begint met het meisje Lampje, dat samen met haar vader in een vuurtoren woont. Eigenlijk heet ze Emilia, net als haar overleden moeder, maar die naam hoort haar vader liever niet meer. Vroeger was haar vader de kapitein van een schip. Haar vader is zijn been verloren en drinkt nogal veel alcohol; een combinatie die het moeilijk maakt om het vuurtorenlicht aan te steken. Daarom is dit de taak van zijn dochter Lampje geworden. Wanneer Lampje op een dag het vuurtorenlicht weer moet aansteken, is zij vergeten nieuwe lucifers te gaan halen. Nu moet zij dwars door de storm lucifers gaan halen, want als het vuurtorenlicht niet aangaat, is dat gevaarlijk voor de schepen in de storm. Maar het lukt Lampje niet om door de storm op tijd terug te geraken bij de vuurtoren, waardoor alsnog een schip vergaat.

Het vergane schip heeft als gevolg dat de sheriff de dag erna op de stoep staat. Lampje en haar vader kunnen natuurlijk niet vertellen dat het de schuld van Lampje was, want haar vader is de vuurtorenwachter, niet Lampje. De vrouw van de winkeleigenaar heeft de sheriff echter al verteld dat Lampje tijdens de storm lucifers is komen halen, dus ze komen er niet met een leugentje vanaf. Juffrouw Amalia haalt Lampje weg bij haar vader. Lampje mag pas teruggaan naar haar vader wanneer ze vijfduizend dollar bij elkaar gespaard hebben, om te betalen voor het gezonken schip. Het verkopen van de spullen uit hun huis is ontoereikend, dus heeft juffrouw Amalia geregeld dat Lampje de komende zeven jaar bij meneer de Admiraal in Het Zwarte Huis kan gaan werken. Maar volgens de geruchten zou er een monster in dat huis wonen.

Al snel komt Lampje erachter dat 'het monster' slechts een jongen is met een vissenstaart, die zij daarom de bijnaam Vis geeft. Ze worden vrienden; Lampje neemt de zorg voor de jongen op zich en op zijn beurt leert hij Lampje lezen. Gedurende het verhaal blijkt dat Edward (Vis) de zoon is van de Admiraal en van een zeemeermin. Edward noemt zijn vissenstaart 'een vergroeiing' en gelooft dat zijn vader pas trots op hem zal zijn als hij leert lopen.

Wanneer Lampje op de kermis rondloopt, ziet zij op een doek een schildering van een zeemeermin. Omdat deze zeemeermin dezelfde ogen heeft als Vis, gaat Lampje de tent in waar 'Wereldschokkende Gedrochten' te bewonderen zouden zijn. Daar vindt ze, in een veel te klein aquarium, een zeemeermin die inderdaad exact dezelfde ogen heeft als Vis. Lampje is

ervan overtuigd dat het Vis' moeder moet zijn, en gaat Vis halen. Wanneer het Lampje uiteindelijk lukt om Vis in de tent op de kermis te krijgen, komen ze erachter dat het niet zijn moeder, maar zijn tante is. Zijn tante vertelt dat zij op zoek was gegaan naar haar zus, nadat er verhalen rondgingen dat er een dikke meermin zou rondzwemmen in de baai:

Op een dag was ze weg. Ze zeiden: ze is meegegaan met een tweebeen, meegegaan met een schip. [...] Maar ik vond haar niet. Ze zeiden dat één van ons soms in de baai zwom, rondjes zwom om de rots, maar toen ik daar kwam was zij er niet. Domme, roddelende vissen waren er. Ze hadden het over een dikke meermin, dik met een kind erin (Schaap 2017, 232-233).

Vervolgens vertelt ze dat er achter de Witte Kliffen nog meer meerminnen leven. Zij noemt Vis haar 'Neefje Nooitgezien (Schaap 2017, 234)' en gilt, nadat zij zijn staart heeft gezien, waarom hij daar blijft zitten als een kreupele en niet wegzwemt. Zij zit immers opgesloten. Maar Vis denkt dat hij niet kan zwemmen. Na een worsteling met Eef, de eigenaar van de tent met 'Wereldschokkende Gedrochten', overlijdt de tante van Vis. Gedurende de worsteling gaat Vis voor het eerst volledig onder water en het gevoel dat het hem geeft, laat hem niet meer los. Hierdoor besluit Vis dat hij de andere meerminnen wil gaan zoeken.

De kermisbewoners weten Lampje en Vis te vertellen dat er maar één schip is die tot achter de kliffen durft te varen; De Zwarte M. Maar dit schip zou al jaren niet meer gevaren hebben. Uiteindelijk wordt duidelijk dat Lampjes vader de vroegere stuurman van de Zwarte M. was. Daarnaast blijkt De Zwarte M. een afkorting te zijn voor de naam van Lampjes overleden moeder Emilia. Het verhaal eindigt waarmee het ook begonnen was: een storm. En zoals dat een goed sprookje betaamt; een eind goed, al goed voor zowel Vis die zijn vrijheid vindt in de zee, als voor Lampje die herenigd wordt met haar vader.

De kleine zeemeermin

In het verhaal blijkt dat Edward/Vis, de zoon is van een zeemeermin en de Admiraal. Anders dan in het sprookje van Andersen, werd de zeemeermin dus niet verliefd op een prins, maar op een admiraal. Nadat de tante van Vis is overleden, brengen de kermisbewoners haar terug naar de zee, waar zij opgaat in zeeschuim, zoals ook de zeemeermin van Andersen aan haar

einde komt: ‘Zeemeerminnen gaan niet in de grond. Ze moeten zeeschuim kunnen worden, terug kunnen gaan naar waar ze vandaan kwamen (Schaap 2017, 249)’.

Wanneer de Admiraal terugblijkt op zijn relatie met de zeemeermin, wordt er nog duidelijker verwezen naar het sprookje van Andersen: ‘Natuurlijk had hij van ‘r gehouden, van zijn mooie groenharige goudogige prinses. Maar hij had nooit bedoeld dat ze hem achterna zou komen, dat ze opeens voor hem zou staan, mét benen en zonder stem en volkomen onhandig met het leven op het land (Schaap 2017, 295)’. Net als in het sprookje van Andersen, wordt de zeemeermin nu een prinses genoemd. Daarbij verruilt zij haar stem voor twee mensenbenen, wat blijkbaar bij de moeder van Vis ook het geval was. Door deze verwijzingen lijkt *Lampje* meer een vervolgverhaal van het sprookje *De kleine zeemeermin* van Andersen te zijn dan een hervertelling.

2019 – *De boom met het oor*

In 2019 verscheen *De boom met het oor*. Dit verhaal is een prentvertelling met paginagrote kleurenillustraties en daarmee heel anders dan de andere drie werken die Schaap geschreven heeft. Allereerst is dit verhaal aanzienlijk korter dan de andere boeken; *De boom met het oor* telt ‘maar’ 42 (ongenummerde) pagina’s. Daarnaast is dit het enige boek waarin de illustraties niet door haarzelf verzorgd werden, maar door Philip Hopman. Op het voorblad van het boek staat vermeld dat Annet Schaap de tekst geschreven heeft in opdracht van het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht 2018 bij *Schilderijen van een tentoonstelling* van de Russische componist Modest Moesorgski. Na het succes van *Lampje* werd besloten deze in boekvorm uit te brengen (Friso *Omdat je groter wordt* z.d.).

Het verhaal

Wat de mensen niet weten, maar de dieren wel, is dat er een boom in het park staat met een oor. Een boom die luistert. Het verhaal volgt een jongen die heel graag zijn verhaal wil vertellen. Er is namelijk vandaag iets gebeurd bij de gymles, maar iedereen waaraan hij het

probeert te vertellen, is te druk om naar hem te luisteren. Zelfs wanneer hij zijn verhaal aan vogels probeert te vertellen, luistert er niemand:

‘Hé,’ zegt hij. ‘Willen jullie...’

Ze luisteren niet eens naar elkaar, dus laat staan naar hem.

Het gaat over nestjes, over welk nestje van wie is, en wie het ’t eerst zag, over welk ei van wie kwam en wie er gaat moederen over wat er straks uitkomt, en...

‘Luister eens,’ zegt de jongen.

Maar dat zeggen ze allemaal al: *Luister nou! Stil nou eens! Luister nou!*

Niemand doet het.

Een klein vogeltje vliegt naar hem toe.

‘Jij dan?’ vraagt de jongen. ‘Zal ik jou vertellen...’

Nee nee, piept het vogeltje. Ik zit al zo vol met piep! En kwiet! Maar ik wou wel zeggen: Als je een oor wilt, piep! Kwiet! Ga dan naar de boom.

‘De boom?’

Ja! De boom met het oor.

‘De boom met het...?’

Oor ja. Piep! Kwiet! Hij vliegt alweer op. Mijn ei! Het mijne! Mijn ei!

Wat zou dat zijn, denkt de jongen. Een boom met een oor? (Schaap 2019)

De jongen gaat op zoek naar de boom, maar voor deze boom staat al een hele rij insecten en dieren te wachten. De jongen ziet deze insecten en dieren niet en trapt dwars door de rij heen, waarna hij gestoken wordt door verschillende insecten. In de rij vond tevens een begrafenisstoet plaats voor een overleden kever. Als een geluk bij een ongeluk, vertrappt hij enkel de kever die al overleden was. Toch zijn de insecten boos en eisen ze dat hij hen vertelt waarom hij zo nodig naar de boom met het oor moest en voor probeerde te dringen, waardoor de jongen toch nog toehoorders vindt voor zijn verhaal over de gymles.

De boom met het oor gaat over groter worden en je gezien en gehoord voelen in een wereld waarin iedereen vooral met zichzelf bezig is. Zowel de tekeningen als de tekst bij de boom en de mensen in de stad staan in groot contrast met elkaar; de boom straalt rust uit en de tekeningen van de stad en de mensen zijn heel vol en druk. Dit werk is beduidend anders dan de andere boeken van Annet Schaap qua lengte (aanzienlijk korter) en vorm (geïllustreerd door iemand anders dan zichzelf). Daarnaast is de inhoud ook anders; dit is het enige verhaal waarbij een jongen de hoofdrol speelt in plaats van een meisje. Ook is dit het enige boek dat geen hervertelling van een sprookje bevat. De vertelstijl is wel heel herkenbaar voor de stijl van Annet Schaap en dat de jongen de dieren kan begrijpen, voegt alsnog een klein magisch laagje toe aan het verhaal.

2021 – *De meisjes*

In 2021 volgde Schaaps derde (kinder-)boek: *De meisjes*. Ook voor dit boek putte Schaap inspiratie uit sprookjes; maar liefst zeven sprookjes werden door haar onder handen genomen en herschreven. Ze gebruikte voor dit boek sprookjes van Charles Perrault en de gebroeders Grimm als uitgangspunt.

Anders dan in haar andere twee boeken, bleef Schaap in *De meisjes* dichter bij de oorspronkelijke sprookjes. Hoewel zij wel degelijk aanpassingen maakte aan de verhalen, zal iedereen die met de oorspronkelijke sprookjes bekend is, deze aanpassingen in de verhalen kunnen herkennen. Schaap veranderde bijvoorbeeld Hans en Grietje in de twee zusjes ‘Haasje en Griet’ en de kikker van het sprookje de Kikkerkoning blijft na gekust te worden ‘gewoon’ een kikker. Het boek telt 247 pagina’s en is daarmee een stuk korter dan de 324 pagina’s van *Lampje* en de 416 van *Krekel*. Tevens zijn de pagina’s van *De meisjes* in het kleinere papierformaat A6, terwijl *Krekel* en *Lampje* pagina’s van A5-formaat vullen. Waar Schaap in *Lampje* en *Krekel* een volledige wereld en verhaal bouwt rondom één sprookje, heeft zij hier dus zeven korte sprookjes gebundeld. Het is dan ook niet vreemd dat deze sprookjes minder subtiel in de teksten verweven zijn dan bij de andere twee sprookjesvertellingen van Schaap.

Feministische sprookjes?

Alhoewel verschillende bronnen suggereren dat *De meisjes* een feministisch werk is, heeft Schaap dit zelf nooit beweerd. In 2022 schreef Celeste van Veenen op *Neerlandistiek.nl* het artikel ‘Gezocht: moderne, progressieve, feministische prins’ waarin zij *De meisjes* plaatst tussen moderne sprookjes waarbij sprake is van *female agency*. Over de hoofdpersonen in *De meisjes* concludeert zij: ‘In elk geval hebben de meisjes van Schaap veel keuze-, handelings- en bewegingsvrijheid. Ze maken weloverwogen hun eigen beslissingen en kunnen meestal zelf reageren op de vervelende dingen die hen overkomen. Niet elk sprookje eindigt bovendien in een lang en gelukkig huwelijk met een knappe prins (Veenen van 2022)’. Karin Kustermans stelt in ‘Het leven is geen sprookje’ op haar website ‘Uitgelezen’, dat het te makkelijk zou zijn om de hervertellingen door Schaap enkel eigentijdse of feministische bewerkingen van de traditionele sprookjes te noemen. Volgens Kustermans is het Schaap

gelukt om van de personages in haar sprookjes realistische mensen van vlees en bloed te maken, met hier en daar een maatschappijkritische noot en regelmatig ‘een stevige portie girlpower (Kustermans 2021)’.

De zeven verhalen

In *De meisjes* leest de lezer achtereenvolgens de verhalen ‘Meneer Pelsteel’ (*Repelsteeltje*), ‘Wolf’ (*Roodkapje*), ‘Koekjes’ (*Hans en Grietje*), ‘Kikker’ (*De kikkerkoning*), ‘Blauw’ (*Blauwbaard*), ‘Slaapster’ (*Doornroosje*) en ‘Monstermeisje’ (*Belle en het Beest*). Voor de hervertellingen van *Blauwbaard* en *Belle en het Beest*, liet Schaap zich inspireren door de sprookjes van Perrault. Voor de andere vijf sprookjes gebruikte zij de vertellingen van de gebroeders Grimm als uitgangspunt.

Wanneer je door het boek bladert, valt op dat Schaap inconsequent is in de namen die zij geeft aan de hoofdstuktitels binnen de verhalen. Daarnaast is het ene verhaal aanzienlijk langer dan het andere. Om dit overzichtelijk te maken, zijn in *Tabel 1* de hoofdstuktitels en de daarbij behorende paginanummers genoteerd. In de tabel is te zien dat het verhaal ‘Monstermeisje’ met maar liefst 53 pagina’s het langst is, en dat ‘Kikker’ aan het kortste eind moest trekken met slechts 16 pagina’s. Daarnaast is het opvallend dat ‘Meneer Pelsteel’ en ‘Monstermeisje’ opgedeeld worden in hoofdstukken met een titel, terwijl ‘Wolf’, ‘Blauw’ en ‘Slaapster’ opgedeeld worden in hoofdstukken met Romeinse cijfers en ‘Koekjes’ en ‘Kikker’ het met enkel een witregel moeten doen.

Tabel 1: De zeven verhalen in *De meisjes*

Verhaal	Gebaseerd op	Aantal pagina's	Hoofdstukken
Meneer Pelsteel	Repelsteeltje (gebr. Grimm)	p. 7 – 48 totaal: 42	'Goud', 'Stro', 'Ring' & 'Kind'
Wolf	Roodkapje (gebr. Grimm)	p. 51 – 80 totaal: 30	I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII & IX
Koekjes	Hans en Grietje (gebr. Grimm)	p. 83 – 115 totaal: 33	n.v.t.
Kikker	De kikkerkoning (gebr. Grimm)	p. 117 – 132 totaal: 16	n.v.t.
Blauw	Blauwbaard (Charles Perrault)	p. 135 – 170 totaal: 36	I, II, III, IV, V, VI & VII
Slaapster	Doornroosje (gebr. Grimm)	p. 173 – 192 totaal: 20	I, II & III
Monstermeisje	Belle en het Beest (Charles Perrault)	p. 195 – 247 totaal: 53	'Storm', 'Drenkeling', 'Prinsesje', 'Ontbijt', 'Krimprankjes', 'Kist', 'Prins', 'Schaak', 'Klauw', 'Vuurtje', 'Zwaaien', 'Bootje' & 'Gebuld'

Sprookjes in een modern jasje

Ten slotte moet er gesteld worden dat de zeven sprookjes, ondanks dat zij samen gebundeld zijn, zich niet per se in dezelfde tijd of wereld afspelen. In enkele verhalen maakt Schaaap echter duidelijke gemoderniseerde aanpassingen. Zo loopt Roodkapje in 'Wolf' met de navigatie van haar telefoon naar haar oma en zit de wolf opgesloten, waarbij zijn elektronische halsband begint te piepen wanneer hij te dicht bij het hek komt:

Piep piep pieppieppieieiep...

Hij wordt gek.

"We komen dan meteen om u terug te begeleiden naar het afgesproken gebied," hadden ze gezegd.

Maar hij ziet niemand komen. Nog iets dichterbij het hek?

Pieppieppieppieieiep... Niemand.

Wil hij dat dan?

Ja, verdomd, hij gelooft dat hij het wil.

De hele dag heeft hij al baldadigheid in zijn kop. En de honger in zijn maag, maar niet naar dat slappe dooie vlees. Naar iets levends, iets spartelends. Iets bangs (Schaap 2021, 66).

De heks van Hans en Grietje wordt in ‘Koekjes’ vervangen door drie *Lievemoeders*, die Griet koekjes voeren terwijl ze foto’s van haar maken om te gebruiken als promotiemateriaal voor hun *Lievemoederkoekjes*. Maar er zijn ook verhalen waar geen duidelijke verwijzingen naar aspecten uit de hedendaagse maatschappij zitten. In ieder geval hebben al deze zeven sprookjes wel met elkaar gemeen dat de hoofdpersoon, zoals de titel al zegt, een meisje betreft en dat deze meisjes stuk voor stuk zichzelf redden.

2025 – *Krekel*

Hoewel *Krekel* een vervolg is op *Lampje*, gaat het verhaal niet over dezelfde personages, toch speelt het zich af in dezelfde wereld. In een interview voor de Kidsweek vertelt Schaap: ‘*Krekel* speelt in hetzelfde havenstadje, zo’n jaar nadat *Lampje* in paniek naar het dorp rent om lucifers te kopen (Terhell 2025)’. In datzelfde interview vermeldt Schaap dat de sprookjes van Andersen haar lievelingssprookjes zijn, ‘[...] en dan vooral *De kleine zeemeermin* en *De wilde zwanen* (Terhell 2025)’. En laten dat nou net de twee sprookjes zijn, die zij gekozen heeft als uitgangspunt voor deze twee boeken. Ten slotte onthult Schaap dat het de bedoeling is dat er nóg een boek toegevoegd zal worden aan de wereld van *Lampje* en *Krekel*.

Het sprookjesmotto

Eerste motto

Net als in *Lampje*, gebruikte Schaap een citaat van het oorspronkelijke sprookje in haar motto.

Toen de zon was ondergegaan kwamen de broers. Zij schrokken erg toen ze haar zo zwijgend aantroffen; ze dachten dat het een nieuwe betovering was van hun boze stiefmoeder; maar toen ze haar handen zagen begrepen ze wat ze ter wille van hen deed. En de jongste broer huilde en waar zijn tranen vielen, daar voelde zij geen pijn, daar verdwenen de brandende blaren. (Andersen, *De wilde zwanen* 1838)

Tweede motto

Het tweede motto betreft een strofe uit het gedicht ‘Verzorgingstips’ van Ester Naomi Perquin, uit de poëziebundel *Ongevraagd advies* (2022). Wanneer je de andere strofes van het gedicht leest, lees je hoe het gedicht gaat over hoe meisjes misplaatst en onbegrepen zijn. Dat ze vooral niet te veel ruimte mogen innemen. De boodschap van dit gedicht sluit aan bij Eliza die zich in *Krekel* continu opoffert voor anderen, en zelfs gekleed als jongen rondloopt om mee te mogen doen en om serieus genomen te worden: ‘Zet een meisje dat praat naast het praten van een man. Zet een meisje dat iets wil naast de wil van God. Zet een meisje dat huilt even buiten in de regen (Perquin *Ongevraagd advies* 2022)’.

In de recensie van *Krekel* door Marie-José Klaver voor het literaire weblog *Tzum* (2025), beschrijft Klaver hoe Eliza het hele boek lang moet lijden om haar broers te redden. Terwijl Eliza zich blijft opofferen, verdwijnt ze stukje bij stukje, net als het meisje in het gedicht van Perquin.

Om haar vijf broers te redden die door hun boze stiefmoeder in witte zwanen zijn veranderd, heeft Eliza de privileges van een jongen nodig. Die krijgt ze niet en daarom lijdt het meisje het hele verhaal pijn. De tatoeages doen pijn, de dubbelzinnige taal van de tatoeëerder (‘Meissies van twaalf doe ik niet’) is bedreigend, de verantwoordelijkheid voor haar kleine broertje Krekel drukt als een loden last op haar schouders, de schipper van De Zeemeid die haar niet serieus neemt kwetst haar en het breien van vijf truien van brandnetels die, net als in *De wilde zwanen* van Andersen, haar broers moeten redden, bezorgt haar wekenlang brandblaren op haar vingers en berooft haar van haar stem. Praten mag ze niet zolang ze breit. Als ze spreekt, zullen haar broers alsnog sterven (Klaver 2025).

Derde motto

Het derde citaat komt uit een lied: ‘Alleen een jongen wil naar zee. Een meisje breit of stampt puree (Geelen 1970)’. Dit lied, ‘Alleen een jongen wil naar zee’, werd geschreven door Harrie Geelen voor de televisieserie *Oebele* (1968-1971) en volgens de Wikipedia-pagina, werd de desbetreffende aflevering ‘Oebele in volle zee’ uitgezonden op 31 oktober 1970 (*Oebele Wikipedia* z.d.). Over deze televisieserie is niet veel informatie online te vinden, wat mogelijk verklaard kan worden door het feit dat er weinig van het beeldmateriaal bewaard is gebleven. Annet Schaap was zelf vijf jaar oud toen deze aflevering uitgezonden werd. Wellicht is dit lied haar uit haar eigen jeugd bijgebleven. Het citaat is erg passend bij *Krekel*, aangezien

daarin ook meermaals aan hoofdpersoon Eliza verteld wordt dat meisjes niet op schepen thuishoren. Eliza probeert daarom in jongensklleding aan boord te gaan. Gelukkig bewijst Eliza in Schaaps boek dat zij wel degelijk uit het goede hout gesneden is: *heldenhout*, net als haar voorganger Lampje.

De wilde zwanen

Opvallend is dat Schaap hier, net als bij *Lampje*, gekozen heeft voor een sprookje van Andersen terwijl zij in *De meisjes* koos voor de gebroeders Grimm en Perrault. Wellicht heeft Schaap opnieuw de keuze voor Andersen gemaakt, omdat de verhalen zich in dezelfde sprookjeswereld afspelen.

In het verhaal van Schaap worden de vijf grote broers van Eliza omgetoverd tot zwanen. Het jongste broertje Krekel en hun vader krijgen beide slechts één zwanenvleugel. In het sprookje van Andersen zijn er daarentegen elf witte zwanen. Ondanks dat Schaap in het motto citeert naar de vertelling van Andersen (1838), komt het aantal zwanen in *Krekel* meer overeen met de versie van de gebroeders Grimm: *De Zes Zwanen* (1819). Deze vertellingen van de sprookjes zijn volgens Dekker e.a. beide verhalen van het type ‘Het meisje dat haar broers zoekt (Dekker e.a.1997)’.

In het sprookje van Andersen heet het zusje van de betoverde jongens Elisa, wat Schaap vrij letterlijk overgenomen heeft in de naam Eliza. Tevens mag Eliza in *Krekel*, net als bij Andersen, niet praten, wil zij haar broers van de zwanenvloek redden, want haar stiefmoeder had gezegd dat meisjes hun kop moesten dichthouden (Schaap 2025, 314). Dus Eliza zwijgt en breit truien van brandnetels, want dat is hetgeen haar stiefmoeder Duifje haar vertelde te doen: “‘Doen? Meisjes kunnen niks doen. Brandnetels plukken, ja. En truien breien. En verder hun kop houden, dát kunnen ze” (Schaap 2025, 259)’. In het sprookje van Andersen breit het meisje geen truien, maar jasjes van brandnetels voor haar betoverde broers.

Lampje en Krekel

Ondanks dat de boeken andere hoofdpersonages hebben, spelen de twee verhalen zich in dezelfde sprookjesachtige wereld af en keren verschillende personages uit *Lampje* terug in *Krekel*. Zo bemoeit ook in dit verhaal juffrouw Amalia zich met de kinderen en probeert Eliza te stelen uit de winkel van meneer Rozenhout, van wie Lampje eerder lucifers voor het vuurtorenlicht kreeg. Daarnaast gaan Eliza en haar broertje in *Krekel* naar ‘de Witte Kliffen’, waar volgens *Lampje* de zeemeerminnen zouden zijn. En inderdaad, ze komen tijdens hun reis ook zeemeerminnen tegen.

In beide verhalen is er een jongen die door zijn vader niet gezien wordt als volwaardig. In *Lampje* hadden we Vis, die geboren werd met een zeemeerminnenstaart. In *Krekel* is er het jongste kind, de zesde zoon, die in de ogen van zijn vader niet bestaat doordat zijn moeder overleed in het kraambed. In beide verhalen is er dus ook sprake van een overleden moeder.

Opvallend is dat in beide verhalen het meisje de hoofdpersoon is en het meisje de taak op zich neemt om de jongen (Vis en Krekel) te verzorgen. In het eerste boek koos Schaap de naam van het meisje als titel; *Lampje*. In het tweede boek is de titel (*Krekel*) gelijk aan de naam van Eliza’s broertje, terwijl Eliza de heldin is.

Hoewel de verhalen zich in dezelfde wereld afspelen, komen de hoofdpersonen uit de boeken elkaar niet tegen. Volgens Klaver (2025) is Tzum iets voor het, nog niet aangekondigde, potentiële derde boek: ‘Hopelijk schrijft ze nog een derde roman over de wereld van Eliza en Lampje. Misschien komen de meisjes elkaar wel tegen op de Witte Kliffen en gaan ze samen zonder ingeklapt zelfbeeld op avontuur (Klaver 2025)’.

Nog meer boeken?

De oplettende lezer is wellicht opgevallen dat er een groter tijdbestek zit tussen de publicatie van de laatste twee boeken (*De meisjes* 2021; *Krekel* 2025) dan tussen de andere door Schaap geschreven boeken. Alhoewel Schaap in verschillende interviews heeft aangegeven te worstelen met de druk voor de opvolger van het veelbekroonde *Lampje*, heeft ze haar schrijverspen in de tussentijd niet laten verstoffen. Er verschenen namelijk twee verhalenbundels in 2022 waarvoor Schaap beide een bijdrage leverde.

Voor *De schoen van tien miljoen* (Abdellaoui e.a. 2022) schreef Schaap het verhaal ‘De jas’ waarin kledingstukken tegen een meisje beginnen te praten, en dan met name haar lievelingsjas. Deze verhalenbundel kwam tot stand nadat tien schrijvers in gesprek zijn gegaan met tien Haagse gezinnen die financieel krap zitten. Deze schrijvers, waaronder dus Schaap, spraken met deze gezinnen over het thema armoede. De verhalenbundel is bedoeld om dit thema meer bespreekbaar te maken.

Voor de verhalenbundel *De nachtlantaarns van meneer Makkellie* (Hof e.a. 2022), verzorgde Gouden Penseel-winnares Alice Hoogstad veertien sprookjesachtige illustraties. Dertien verschillende auteurs werden uitgenodigd om bij een van deze illustraties een verhaal te schrijven over een droom. In het eerste verhaal wordt meneer Makkellie geïntroduceerd door Sjoerd Kuyper en in het laatste verhaal komen alle dromen samen. Annet Schaap schreef voor deze bundel het verhaal ‘Nachtzusje’. ‘Alice Hoogstad maakte veertien kunstzinnige prenten en bij elke prent werd een bekende auteur gevraagd een kort verhaal te schrijven. In *De nachtlantaarns van meneer Makkellie* brengt meneer Makkellie in de nacht dromen rond. [...] Geen verhalen die navertellen wat er op de illustraties is te zien, maar verhalen geïnspireerd door de illustraties (Duijx 2022)’.

De prijzenkast van Annet Schaap

Schaap is naast haar werk als illustrator met name bekend door haar veelbekroonde debuut *Lampje*. Maar zij won niet enkel prijzen voor *Lampje*; zij won ook prijzen voor haar andere boeken, haar werk als illustrator en zelfs voor een gedicht. In het volgende hoofdstuk volgt een overzicht van de door Schaap gewonnen prijzen.

Alhoewel de website van Schaap een redelijk overzicht biedt van haar carrière, lijkt deze site niet meer geactualiseerd te worden. Erg spijtig, want de website biedt het meest uitgebreide overzicht van haar werk. De lijst van boeken waaraan zij een bijdrage heeft geleverd, eindigt op haar website abrupt in 2018. Het meest recente bericht op haar nieuwspagina is tevens geplaatst in 2018, waardoor haar boeken *De meisjes* en *Krekel* ontbreken op haar website. Met behulp van vele bronnen, is gepoogd in dit hoofdstuk een zo'n volledig mogelijk overzicht te presenteren van haar bekroonde werk anno 2025.

2015: Het gedicht *Marianne*

Op haar eigen website schreef Schaap in haar blog van 19 mei 2015 dat zij van 1996 tot 1999 gestudeerd heeft aan de Schrijversvakschool 't Colofon in Amsterdam. 'In die tijd maakte ik een aantal jeugdtheaterstukken, liedjes en schreef het libretto van een kinderopera (Schaap *Schrijfblog* 2015)'. Daarna schreef Schaap volgens haarzelf om allerlei redenen een hele tijd niet, totdat zij dit weer oppakte in 2015. Zij nam deel aan een dichtwedstrijd, en met succes, want zij won gelijk de Willem Wilmink Dichtwedstrijd met haar gedicht *Marianne* (Schaap *Schrijfblog* 2015). 'De jury koos haar gedicht uit de bijna 200 inzendingen bij de negentiende editie van deze jaarlijkse dichtwedstrijd voor amateurs (*Wilmink Dichtprijs* 2015)'.

2017-2018: Het veelvoudig bekroonde debuut *Lampje*

Om het feit dat *Lampje* Schaaps grote doorbraak betekende als auteur, kunnen we inmiddels niet meer heen. Annet Schaap is de tweede schrijver die alle drie de grote kinderboekenprijzen wist te bemachtigen met één boek. *Lampje* deed er zelfs nog een schepje bovenop; ook de Vlaamse Boekenleeuw ging in 2018 naar *Lampje*.

2017: Nienke van Hichtum-prijs

Lampje won de tweejaarlijkse Nienke van Hichtum-prijs 2017, die wordt toegekend door de Jan Campert-stichting. Het was de eerste keer dat een debutant deze prijs won (Friso *Nienke van Hichtum-prijs* z.d.). Het juryrapport luidde;

Schaap weet een verhaal te bouwen dat meesleept, zinnen te schrijven die je zou willen zingen, personages te scheppen bij wie je zou willen horen, situaties te schetsen die je ontroeren en daarbij ook nog eens het perfecte evenwicht te bewaren tussen realisme en magie. *Lampje* is een boek vol grote thema's dat bijna niet weg te leggen is voor het uit is. Een kinderboek met klassieke potentie zoals ze lang niet meer verschenen zijn (*Nienke van Hichtum-prijs* z.d.).

2018: Woutertje Pieterse Prijs

Deze prijs wordt jaarlijks uitgereikt aan het beste oorspronkelijk Nederlandstalige kinder- of jeugdboek. Uit de vijf genomineerde titels, werd *Lampje* tot winnaar gekroond. In het juryrapport beschrijft de jury een parallel tussen *Lampje* en Schaaps recente carrièreverandering: ‘De jury koos dit jaar voor wervelende taal, voor sfeervol beeld en voor oprechte durf: Voor een illustrator die net als haar hoofdpersoon eindelijk heeft durven toegeven aan haar diepe verlangen te willen schrijven, en nu ineens ook schrijver is (*Juryrapport Woutertje Pieterse 2018*)’.

2018: Gouden Griffel

Zoals kinderboekenliefhebber Jaap Friso, bekend van *De Grote Vriendelijke Podcast*, schrijft op zijn recensiesite JaapLeest; ‘Annet Schaap gaat voor de hatrick (Friso *Gouden Griffel* z.d.)’. Onze Taal (*Voetbal hatrick* z.d.) wist mij, als voetballeek, uit te leggen dat deze voetbalterm betekent dat een voetballer in één wedstrijd drie doelpunten scoort. En dat doet Schaap met *Lampje*; met de winst van de Gouden Griffel, won zij alle drie de grote prijzen die zij in Nederland had kunnen winnen met haar debuut (Friso *Gouden Griffel* z.d.). Zoals eerder genoemd, erg uitzonderlijk aangezien enkel Peter van Gestel het ooit eerder presteerde om de drie grote Nederlandse jeugdboekenprijzen te winnen voor één boek.

Het juryrapport van het CPNB (*Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek*) is opmerkelijk genoeg van hun website verdwenen; de klikbare link in de tekst over Schaaps winst, leidt enkel tot een foutmelding (*Gouden Griffel Lampje 2018*). Jaap Friso merkt tevens in zijn blog op, dat het juryrapport niet geheel ten onrechte in het *NRC* (Veen de 2018) gefileerd werd en vervolgens van de website verdween. Volgens Friso zou de auteur van het rapport een matige schrijfstijl hebben gehad.

In februari 2024 verscheen het juryrapport van 2018 opnieuw op de website van het CPNB. Of dit juryrapport tussen de verwijdering in 2018 en de nieuwe plaatsing in 2024 bewerkt is geworden, is onduidelijk. Het juryrapport omschrijft *Lampje* als volgt;

Dit verrassende debuut van Annet Schaap neemt de lezer mee naar een realistische wereld en een kleurrijk, avontuurlijk universum waar *Lampje*, Edward en anderen

zich moeten zien te redden en aan elkaar overgeleverd zijn. [...] Prachtig beschreven in prikkelende dialogen. Toegankelijk voor jong en oud (*Juryrapport Griffels* 2018, 6).

2018: De Vlaamse Boekenleeuw

Tot slot bleef *Lampje* ook in Vlaanderen niet onopgemerkt. De Boekenleeuw was tot 2021 een jaarlijkse Vlaamse literatuurprijs voor het beste kinder- en jeugdboek in het Nederlandse taalgebied (Bonneure 2018). De organisatie lag in de handen van Boek.be, maar deze werd in 2021 failliet verklaard (Belga 2021).

Jaap Friso, die zelf onderdeel uitmaakte van de jury schreef op zijn recensiesite over de prijsuitreiking. Uit het juryrapport van *Lampje* citeerde hij onder andere het volgende:

Een boek om in te verdwijnen, nog een keer te lezen en bij te knorren van literair leesplezier. Heel af en toe is er zo'n boek dat die speciale magie heeft en er met kop en schouders boven uitsteekt. De jury van de Boekenleeuw kan niet anders – maar doet dat met veel overtuiging en enthousiasme – dan ook deze prijs toe te kennen aan het boek dat al zoveel prijzen won (Friso *Boekenleeuw* z.d.).

Bekroonde vertalingen

Volgens uitgeverij Querido is *Lampje* anno 2025 wereldwijd inmiddels in 28 talen vertaald (*Krekel - Annet Schaap* z.d.). Alhoewel *Lampje* in het Nederlandse taalgebied reeds goed was voor vier grote literaire prijzen, blijken de vertalingen ook goed te scoren. In Groot-Brittannië is *Lampje and the Children of the Sea* (2019) het eerste vertaalde boek ooit dat een plek op de shortlist van de prestigieuze Britse Carnegie Medal wist te bemachtigen. Tevens werd het boek benoemd tot een van de beste boeken van 2019 volgens The Guardian (*The best books* 2019).

In Italië won de Italiaanse *Lampje, Lucilla*, de Premio Strega Ragazze e Ragazzi, de prijs voor het beste debuut als kinderboekenschrijver (Wljma 2023). De Catalaanse vertaling, *La nena del far*, viel eveneens in de prijzen in de categorie buitenlandstalige kinder- en jeugdliteratuur van de 21e editie van de Premi Llibreter (Expertisecentrum Literair Vertalen 2021).

Eva Schweikart vertaalde *Lampje* naar het Duits en werd voor *Emilia und der Junge aus dem Meer* beloond met de Ch. M. Wieland Vertaalprijs (*Wieland Vertaalprijs* 2019). Voor deze tweejaarlijkse prijs was het een primeur dat deze ging naar de vertaling van een kinderboek.

Dat *Lampje* een succesformule bleek te zijn, werd tevens bevestigd doordat de theaterbewerkingen en de televisieserie ook in de prijzen vielen. Hierover leest u meer in het volgende hoofdstuk van dit bachelorwerkstuk.

2021-2022: *De meisjes*

In 2022 won Schaap met *De meisjes* een Bronzen Griffel in de categorie ‘vanaf 12 tot 15 jaar’. De Bronzen Griffels werden in 2022 voor het eerst uitgereikt en vervingen de eerdere prijzencategorie ‘Vlag en Wimpel’. Na 2022 werden de Bronzen Griffels gelijk weer afgeschaft omdat ‘de CPNB vond dat er te veel prijzen waren die afleidden van de bekroningen (Peppelenbos 2022)’. Het Juryrapport Griffels en Penselen 2022 schreef over *De meisjes*; ‘De verhalen zijn spitsvondig en verwijzen vaak naar de hedendaagse tijd. [...] In haar poëtische stijl weet Schaap humor en ernst prachtig te combineren. Haar zinnen zijn nooit voorspelbaar en altijd raak geformuleerd (*Juryrapport Griffels* 2022, 25)’.

Daarnaast bemachtigde *De meisjes* ook een plekje op de shortlist van de Woutertje Pieterseprijs in 2022, en zat hierdoor bij de laatste zes boeken die meedongen naar de prijs (*Shortlist Woutertje Pieterse* 2022). Het juryrapport sprak dan ook lovend over *De meisjes*;

Annet Schaap geeft haar zelfbewuste protagonisten een geheel eigen stem en speelt een geraffineerd spel met sprookjesmotieven en symboliek. [...] De donkere, wat macabere toonzetting uit de sprookjes wordt haast tastbaar, waardoor tekst en beeld een geslaagde alliantie aangaan. Stevig geworteld in de traditie van het volkssprookje en tegelijkertijd brandend actueel én eigenzinnig; zo geeft Annet Schaap haar voorgangers Grimm en Perrault het nakijken (*Juryrapport Woutertje Pieterse* 2022).

2022: Kinderboekenweek

Het boek *De boom met het oor*, dat verscheen in 2020, werd gekozen tot thematitel voor de Kinderboekenweek van 2022. Volgens Hebban.nl (*Kinderboekenweek 2025 z.d.*) worden er elk jaar twintig titels geselecteerd die aansluiten bij het thema van de Kinderboekenweek. In 2022 was het thema ‘Gi-ga-groen!’, waarbij kinderboeken rondom dieren en natuur centraal stonden. Het boek sloot ook aan bij het lespakket dat aan scholen werd aangeboden voor de Kinderboekenweek. In 2022 vonden er daarom opnieuw vertelvoorstellingen plaats van het prentenboek, opgevoerd door Fredrike de Winter en Annet Schaap.

2023: Bekroond als illustrator

Ondanks dat Annet Schaap in de kinderboekenwereld al jarenlang een bekende naam was door de vele illustraties die zij maakte, won zij pas in 2023 voor het eerst een prijs voor haar werk als illustrator. Zij won de Zilveren Penseel voor de tekeningen die zij maakte voor *Misjka* (*Misjka met tekeningen van Annet Schaap z.d.*). In het juryrapport schreef de jury:

In *Misjka* vallen de tekst en de portretten prachtig samen en zorgen ervoor dat mensen tot leven komen in een hechte samenwerking tussen tekst en beeld. [...] Met maar een paar sterke lijnen worden kwetsbaarheid en verdriet neergezet zonder angst aan te jagen. [...] De voor Annet Schaap vernieuwende techniek met een houten plankje als ondergrond toont met hoeveel liefde en aandacht de illustraties zijn gemaakt (*Juryrapport Griffels 2023, 22*).

2021-2024: De Grote Vriendelijke Honderd

De Grote Vriendelijke Honderd is een lijst die wordt samengesteld door de luisteraars van De Grote Vriendelijke Podcast, in samenwerking met lezerscommunity Hebban (Visser 2024). Sinds 2021 publiceren zij jaarlijks deze lijst. In de eerste editie, werd *Lampje* uitgeroepen tot ‘het favoriete kinderboek aller tijden van 2021’. Ook in 2022 en 2023 bleef *Lampje* op de eerste plek staan. Na drie jaar op rij bovenaan te hebben gestaan als ‘het favoriete kinderboek

aller tijden’, moest *Lampje* haar plek afstaan en zakte het boek naar de derde plaats. De boeken die *Lampje* in 2024 beroofden van de eerste en tweede plaats, deelden in 2023 al met *Lampje* de drie podiumplaatsen. *Films die nergens draaien* (2021) van Yannick Goldewijk werd bekroond tot ‘het favoriete kinderboek aller tijden van 2024’. Goldewijks boek zat *Lampje* ook al op de hielen in 2022 en 2023 en behaalde in deze edities de zilveren medaille.

Ook Schaaps tweede sprookjesboek *De meisjes*, werd door het publiek van De Grote Vriendelijke Podcast genomineerd voor een plek op de lijst van De Grote Vriendelijke Honderd. Waar *Lampje* in 2021 voor de eerste editie van deze lijst gekozen werd als ‘het favoriete kinderboek aller tijden van 2021’, bemachtigde *De meisjes* tevens een eervolle 50e plaats in de top 100 van 2021.

2024-2025: *Lampje* één van de beste boeken van de 21ste eeuw

In september 2024 stelde Knack aan zo veel mogelijk Vlaamse schrijvers, uitgevers, boekhandelaren en veellezers, de vraag welke vijf Nederlandstalige boeken zij het beste vonden (Stoffelsen 2024). Zowel romans als literaire non-fictie waren welkom voor deze lijst, mits zij verschenen waren vanaf 1 januari 2000. In deze lijst van vijftig boeken, bemachtigde *Lampje* de zevende plaats.

In maart 2025 stelde de *NRC* en *De Standaard* dezelfde vraag aan 81 professionele lezers (Karssenberg e.a. 2025). In deze top 50, werd Schaaps debuut geplaatst op de zestiende plaats. Karssenberg en Stoffelsen constateerden dat er naast *Lampje* veel overlap tussen de beide lijsten is, en trokken de conclusie dat we allemaal de boeken op de lijst zouden moeten lezen.

2026: *Krekel*?

Krekel is anno zomer 2025 nog niet genomineerd of bekroond met een literaire prijs. Als we uit moeten gaan van de lovende recensies, zal *Krekel* zeker een kanshebber zijn. Vergelijkend met zijn voorganger *Lampje*, stond *Krekel* 19 weken in de Nederlandse Bestseller 60, waarbij

de tweede plek de hoogste genoten positie was (*Bestseller 60* z.d.). Daarmee deed *Krekel* het bijna net zo goed als *Lampje*, die 21 weken in de Nederlandse Bestseller 60 wist te blijven. Voor *Lampje* was tevens de tweede plek de hoogst behaalde positie. Rekening houdend met dit minieme verschil van twee weken, ben ik benieuwd naar wat de toekomst *Krekel* zal brengen.

De boeken van Schaap in het theater en op tv

Televisieserie

Na het enorme succes van *Lampje* werden in het najaar van 2018 de filmrechten verkocht aan Productiebedrijf Pupkin. Deze maakte in samenwerking met de VPRO een televisieserie van het boek, bestaande uit vier afleveringen van ieder zo'n 40 minuten. De televisieserie was in december 2022 voor het eerst te zien, en won later op het Nederlands Film Festival een Zilveren Krulstaart; de prijs voor de best geschreven serie van 2023 (*Lampje en Tatta's* 2024; *Scenarioprijzen* 2024). Het kostte maar liefst 4,5 miljoen euro om de vier afleveringen van *Lampje* te maken en daarmee is het de duurste Nederlandse jeugdserie ooit (*Duurste Nederlandse jeugdserie ooit* 2023). De serie was tevens een van de drie genomineerden voor het Gouden Kalf voor 'Beste Dramaserie' van 2023 (*Gouden Kalveren* 2023).

Theaterbewerkingen

Daarnaast zijn er verschillende theaterstukken gemaakt over de boeken van Annet Schaap. Het *Maas theater en dans* maakte in 2019 de voorstelling *Lampje (8+)* (*Lampje MAAS Theater* z.d.). 'Bij Maas theater en dans werd vanwege de corona-donkerte in de theaters de eerste én de succeshernemingstournee van *Lampje* voortijdig afgebroken (Jagt van der 2022)'. Desondanks werd deze theaterbewerking tijdens het Nederlands Theater Festival in 2020 uitgeroepen tot 'de beste jeugdvoorstelling' van theaterseizoen 2019-2020.

Dat het boek *Lampje* ook goed in de smaak is gevallen bij onze Vlaamse burens, werd al bevestigd met de bekroning van de Vlaamse Boekenleeuw. In Vlaanderen werkten Johnny MUS en Theater FroeFroe samen om een eigen bewerking te maken; 'Een voorstelling vol

poppengeweld, acteurstalent, livemuziek en video voor iedereen vanaf 9 jaar.’ De Vlaamse theaterbewerking *Lampje (9+)*, werd reeds ten tonele gebracht in het najaar van 2024, maar zal in 2026 terugkeren voor een reprise (*Lampje Theater FroeFroe* z.d.). In 2025 wonnen zij de Boze Wolf Prijs voor ‘Beste Figuren Theater van het Jaar’ (*Lampje Johnny Mus* z.d.). Dus niet alleen het boek *Lampje* (2017) werd meermaals bekroond, maar de theaterbewerkingen en de televisieserie vielen ook allen in de prijzen.

Ook *De boom met het oor* (2019) was in het theater te zien, en van het verhaal ‘Koekjes’ uit *De meisjes* (2021) werd een jeugdopera gemaakt. *Koekjes (6+)* was in theaterseizoen 2024-2025 te bewonderen in Amersfoort (*Koekjes Holland Opera* 2024). Volgens de website van *Holland Opera* filmen zij al hun opera's en worden deze door de NPO uitgezonden (*Boeken en films Holland Opera* z.d.). Of en wanneer *Koekjes (6+)* uitgezonden zal worden, is tot op heden nog niet bekend. Schaap zelf sprak in een interview met de NPO lovend over *Koekjes (6+)*: ‘Ze hebben er iets heel moois van gemaakt. Het is heel erg mijn verhaal en het is heel grappig om dat dan driedimensionaal te zien (*Familieopera Koekjes* 2024)’.

Bij *De boom met het oor* (2019) verliep het theaterproces anders; Annet Schaap schreef het verhaal namelijk in eerste instantie in opdracht van het Utrechtse kamermuziekfestival, waar het in de zomer van 2018 voor het eerst te beluisteren was. In mei 2019 verscheen dit verhaal pas als boek bij uitgeverij Querido; ‘Geïnspireerd op de beroemde muziek van Mussorgsky schreef Annet een eigentijds sprookje over een jongen, die iets groots heeft meegemaakt (Koerselman z.d.)’. Eind 2019 werd *De boom met het oor* opnieuw opgevoerd tijdens het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht, waar het volgens *NU.nl* tot de hoogtepunten van het festival behoorde (DUIC 2020). Ditmaal werd de voorstelling opgevoerd met een andere cast waaronder Dieuwertje Blok als de verteller, die ook het luisterboek van *De boom met het oor* in 2020 insprak. De andere drie boeken (*Lampje*, *De meisjes* en *Krekel*) werden daarentegen door Schaap zelf ingesproken voor de luisterboekversies.

Muzikale vertelvoorstellingen

Annet Schaap maakte met Fredrike de Winter bij al haar boeken een muzikale vertelvoorstelling (*Annet Schaap Schrijverscentrale* z.d.). Het duo wordt veelal geboekt tijdens

de Kinderboekenweek om te komen voordragen. De Winter voorziet de voorstelling van zang en begeleidt ook met een accordeon of een grote houten marimba. Schaap zelf leest voor uit haar boek (Winter de z.d.). *Lampje*, *De boom met het oor* en het verhaal ‘Meneer Pelsteel’ uit *De meisjes* zijn anno 2025 nog steeds te boeken als muzikale vertelvoorstelling van het duo. Recent is de muzikale vertelvoorstelling van *Krekel* toegevoegd aan hun repertoire. De vertelvoorstelling van *Krekel* is geclassificeerd als leeftijds categorie 10+, die van ‘Meneer Pelsteel’ 9+, *Lampje* 7+ en *De boom met het oor* 5+.

Conclusie

Het moge inmiddels duidelijk zijn: Annet Schaap heeft in het afgelopen decennium, ondanks haar late debuut, haar naam gevestigd binnen de literaire wereld. Naast de ruim tweehonderd kinderboeken die zij voorzag van illustraties, schrijft zij, met groot succes, zelf boeken. Bij het horen van de naam ‘Annet Schaap’ denken we niet meer enkel aan haar illustraties voor onder andere de *Hoe overleef ik*-reeks of *Meester Jaap*, maar bovenal ook aan: *Lampje*. Haar debuut *Lampje* wist alle vier de grote prijzen binnen zijn categorie te bemachtigen, wat nog nooit eerder door een auteur voor één boek gelukt was. Het succes van *Lampje* beperkt zich niet tot het Nederlandse taalgebied, maar reikt middels de vele vertalingen tot ver buiten Europa. In 2025 verscheen na acht jaar het langverwachte vervolg *Krekel*, die bijna net zo lang als zijn voorganger in de Nederlandse Bestseller 60 wist te blijven. De literaire wereld kan daarom ook niet om het boek *Krekel* heen. Naar verwachting zal deze tevens in menig toekomstig juryrapport hoge ogen gaan gooien.

De juryrapporten van Schaaps eerdere boeken, onderstrepen waarom Annet Schaap een plek verdient in de opvolger van Brems; de door Schaap geschreven boeken zijn niet zomaar kinderboeken, maar zijn boeken ‘met klassieke potentie (*Nienke van Hichtum-prijs* z.d.)’. Schaap heeft een bijzondere eigen sprookjesachtige manier van vertellen, die tevens bejubeld wordt in de verschillende juryrapporten: ‘Prachtig beschreven in prikkelende dialogen (*Juryrapport Griffels* 2018, 6)’, ‘wervelende taal (*Juryrapport Woutertje Pieterse* 2018)’ en ‘Haar zinnen zijn nooit voorspelbaar en altijd raak geformuleerd (*Juryrapport Griffels* 2022, 25)’. Ondanks dat haar boeken geclassificeerd worden als kinderboeken, worden haar boeken veelvuldig gelezen door jong en oud. De hoge noteringen in onder andere De Grote Vriendelijke Honderd en de top vijftig beste boeken sinds 2000, laten zien dat ook volwassenen

lezers haar boeken graag oppakken. De jury van de Vlaamse Boekenleeuw 2018 beaamde dat *Lampje* een ‘speciale magie heeft en er met kop en schouders boven uitsteekt (Friso *Boekenleeuw* z.d.)’. Schaap maakte zowel nationaal als internationaal grote indruk met haar debuut *Lampje*, en *Lampje* wordt door literatuurcritici al bestempeld als één van de beste boeken van de 21ste eeuw tot nu toe. Mocht er een vervolg op *Brems* komen, dan kan deze opvolger onmogelijk om de veelbekroonde literaire laatbloeiër Annet Schaap heen.

Literatuur

ABDELLAOUI e.a. 2022

Abdellaoui, N., Kartosen-Wong, C.-H., Kartosen-Wong, R., Van den Kroonenberg, M., Lam, M., Meulens, M., Samson, G., Schaap, A., Sy, A., Westera, B., & Woltz, A. (2022). *De schoen van tien miljoen: en andere verhalen*. ROSE stories.

Annet Schaap Schrijverscentrale z.d

Annet Schaap. (z.d.-a). De Schrijverscentrale. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://deschrijverscentrale.nl/auteurs/14745>

Annet Schaap Theater Encyclopedie z.d.

Annet Schaap. (z.d.-b). Theater Encyclopedie. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van https://theaterencyclopedie.nl/wiki/Annet_Schaap

Belga 2021

Belga. (2021, 20 juli). Boekenbeurs-organisator Boek.be failliet verklaard. *HLN*. <https://www.hln.be/binnenland/boekenbeurs-organisator-boek-be-failliet-verklaard~acd2ec8e/>

Bestseller 60 z.d.

Bestseller 60. (z.d.). Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.debestseller60.nl/>

Boeken en films Holland Opera z.d.

BOEKEN EN FILMS BESTELLEN | Holland Opera. (z.d.). Holland Opera. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.hollandopera.nl/holland-opera/boeken-films-bestellen>

BONNEURE 2018

Bonneure, K. (2018, 29 oktober). “Lampje” beste kinderboek, “Het gelukkige eiland” het mooiste. *VRTNWS*. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/10/29/lampje-beste-kinderboek-het-gelukkige-eiland-het-mooiste/>

BREMS 2006

Brems, H. (2006). *Altijd weer vogels die nesten beginnen. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1945-2005*. Bert Bakker Amsterdam

Catalaanse prijs 2021

Catalaanse prijs naar Annet Schaaps Lampje in vertaling van Maria Rosich Andreu | Expertisecentrum Literair Vertalen. (2021, 13 juli). Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://literairvertalen.org/nieuws/catalaanse-prijs-naar-annet-schaaps-lampje-vertaling-van-maria-rosich-andreu>

DALEN, VAN 2013

Dalen van, G. (Red.). (2013, maart). Voorleesspecial - Jaar van het voorlezen 2013. *Lezen - een Uitgave van Stichting Lezen, Jaargang 8 nummer 1 2013*.

<https://www.lezen.nl/sites/default/files/lezen-2013-1.pdf?>

DEKKER e.a. 1997

Dekker, A. J., Van der Kooi, J., & Meder, T. (1997). *Het meisje dat haar broers zoekt, Van Aladdin tot Zwaan kleef aan. Lexicon van sprookjes: ontstaan, ontwikkeling, variaties, A.J. Dekker, J. van der Kooi, Theo Meder - DBNL*. DBNL. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van https://www.dbnl.org/tekst/dekk033vana01_01/dekk033vana01_01_0071.php

De schoen ROSE boeken 2022

De schoen van tien miljoen • ROSE boeken. (2022, 19 september). ROSE Stories. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://rosestories.nl/boeken/de-schoen-van-tien-miljoen/>

De schoen van tien miljoen z.d.

De schoen van tien miljoen. (z.d.). Edward van de Vendel. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.edwardvandevendel.nl/leestips/de-schoen-van-tien-miljoen>

DUIC 2020

DUIC.nl. (2020, 2 januari). Kamermuziek Festival Utrecht trekt meer dan achtduizend bezoekers. *NU.nl*. <https://www.nu.nl/utrecht/6021273/kamermuziek-festival-utrecht-trekt-meer-dan-achtduizend-bezoekers.html>

DUIJX 2022

Duijx, T. (2022, 26 november). Kunstzinnige illustraties van Alice Hoogstad verhalen over dromen die door een keur aan Nederlandstalige auteurs op papier zijn gezet | Kinderboek. *Friesch Dagblad*. <https://frieschdagblad.nl/cultuur/Kunstzinnige-illustraties-verhalen-over-dromen-28062966.html>

Duurste Nederlandse jeugdserie ooit 2023

Lotte speelt in de duurste Nederlandse jeugdserie ooit. (2023, 4 januari). *jeugdjournaal.nl*. <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2458695-lotte-speelt-in-de-duurste-nederlandse-jeugdserie-ooit>

Familieopera Koekjes 2024

Verhaal Annet Schaap is basis voor familieopera Koekjes: “De twee spelers lijken op mijn zusje en ik van vroeger”. (2024, 23 december). *NPO Klassiek*. <https://www.npoklassiek.nl/klassiek/de-ochtend/3b1c4809-53ec-45a7-8e79-330bfa0c13e/hans-en-grietje-wordt-haasje-en-griet-in-familieopera-koekjes>

FISSCHER e.a. 2017

Fisscher, T., & Gorter, C. (2017, 17 juni). *Annet Schaap hoopte een soort Joke van Leeuwen te worden*. Boekenbijlage. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://boekenbijlage.nl/annet-schaap-hoopte-een-soort-joke-van-leeuwen-te-woorden/>

FRISO Boekenleeuw z.d.

Friso, J. (z.d.-a). *Annet Schaap wint Vlaamse Boekenleeuw: vierde grote prijs voor Lampje. Boekenpauw gaat naar Marit Törnqvist voor Het gelukkige eiland. - JaapLeest*. JaapLeest. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.jaapleest.nl/annet-schaap-wint-vlaamse-boekenleeuw-vierde-grote-prijs-voor-lampje-boekenpauw-gaat-naar/>

FRISO Gouden Griffel z.d.

Friso, J. (z.d.-b). *Gouden Griffel 2018: Annet Schaap gaat voor de hattrick*. JaapLeest. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.jaapleest.nl/gouden-griffel/>

FRISO Nienke van Hichtum-prijs z.d.

Friso, J. (z.d.-c). *Nienke van Hichtum-prijs voor Lampje van Annet Schaap*. JaapLeest. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.jaapleest.nl/nienke-hichtum-prijs-lampje-annet-schaap/>

FRISO Omdat je groter wordt z.d.

Friso, J. (z.d.). *Omdat je groter wordt*. JaapLeest. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.jaapleest.nl/de-boom-met-het-oor/>

Gouden Griffel Lampje 2018

Gouden Griffel voor debuut Lampje van Annet Schaap. (2018, 2 oktober). CPNB. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://cpnb.nl/nieuws/gouden-griffel-voor-debuut-lampje-van-annet-schaap/>

Gouden Kalveren 2023

Entertainmentredactie (Red.). (2023, 29 september). Dit zijn de genomineerden voor de Gouden Kalveren 2023. *NU.nl*. <https://www.nu.nl/film/6283096/dit-zijn-de-genomineerden-voor-de-gouden-kalveren-2023.html>

HOF e.a. 2022

Hof, M., Kuyper, S., Lindelauf, B., Van Loon, P., Meinderts, K., Moeyaert, B., Rinck, M., Schaap, A., Schmitz, J., Schutten, J. P., Verroen, D., Remmerts de Vries, D., & Westera, B. (2022). *De nachtlantaarns van meneer Makkellie*. Hoogland & Van Klaveren, Uitgeverij.

JAGT, VAN DER 2022

Jagt van der, M. (2022, 12 januari). Vissenstaart: Toneel: Lampje. *De Groene Amsterdammer*. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.groene.nl/artikel/vissenstaart>

JONG, DE 2016

Jong de, L. (2016, 11 mei). *De Tekentafel: illustratrice Annet Schaap*. Hebban.nl. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.hebban.nl/artikelen/de-tekentafel-illustratrice-annet-schaap>

Juryrapport Griffels 2018

Juryrapport Griffels en Vlag en Wimpels 2018. (2018). In Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek, *CNPB*. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://cpnb.nl/wp-content/uploads/2024/02/juryrapport2018-goudengriffel-v3-web.pdf>

Juryrapport Griffels 2022

Juryrapport Griffels en Penselen 2022. (2022). In Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek, *CPNB*. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://cpnb.nl/wp-content/uploads/2023/12/GRP22-juryrapport-v6-goud.pdf>

Juryrapport Griffels 2023

Juryrapport Griffels en Penselen 2023. (2023). In Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek, *CPNB*. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://cpnb.nl/wp-content/uploads/2023/06/GRP23-juryrapport.pdf>

Juryrapport Woutertje Pieterse 2018

Juryrapport Woutertje Pieterse prijs 2018 - Woutertje Pieterse Prijs. (2018). In *Woutertje Pieterse Prijs*. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://woutertjepieterseprijs.nl/juryrapport/juryrapport-woutertje-pieterse-prijs-2018/>

Juryrapport Woutertje Pieterse 2022

Juryrapport Woutertje Pieterse Prijs 2022 - Woutertje Pieterse Prijs. (2022). In *Woutertje Pieterse Prijs*. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://woutertjepieterseprijs.nl/juryrapport/juryrapport-woutertje-pieterse-prijs-2022/>

KARSSENBERG e.a. 2025

Karssenbergh, M., & Stoffelsen, D. (2025, 7 maart). *De 50 beste Nederlandse boeken van de 21ste eeuw volgens NRC en De Standaard*. Athenaeum | Scheltema. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://athenaeumscheltema.nl/nieuws/2025/de-50-beste-nederlandse-boeken-van-de-21e-eeuw-volgens-nrc-en-de-standaard>

Kinderboekenweek 2025

Kinderboekenweek 2025. (z.d.). Hebban.nl. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.hebban.nl/kinderboekenweek/veelgestelde-vragen>

KLAVER 2025

Klaver, M. (2025, 9 april). *Recensie: Annet Schaap – Krekel: Naar de zeemeerminnenpeepshow bij de Witte Kliffen*. Tzum Literair Weblog. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.tzum.info/2025/04/recensie-annet-schaap-krekel-2/>

Koekjes Holland Opera 2024

Koekjes (6+) | Holland Opera. (2024). Holland Opera. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.hollandopera.nl/voorstellingen/koekjes>

KOERSELMAN z.d.

Koerselman, A. (z.d.). *DE BOOM MET HET OOR* - www.annechienkoerselman.nl. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.annechienkoerselman.nl/ak/nl/portfolio-toneel-muziektheater-opera/portfolio-muziektheater/de-boom-met-het-oor>

Krekel – Annet Schaap z.d.

Krekel. – Annet Schaap (z.d.). Singel Uitgeverijen | Querido. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.singeluitgeverijen.nl/querido/boek/krekel/>

KUSTERMANS 2021

Kustermans, K. (2021). Het leven is geen sprookje: Over de Meisjes van Annet Schaap. *Uitgelezen - Over kinderliteratuur & lezen.* Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://uitgelezen.be/boeken/de-meisjes-zeven-sprookjes/>

Lampje en Tatta's 2024

Prijzen voor Lampje en Tatta's. (2024, 22 september). *NOS Jeugdjournaal.* <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2538098-prijzen-voor-lampje-en-tatta-s>

Lampje Johnny Mus z.d.

LAMPJE (9+). (z.d.). Johnny Mus. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.johnnymus.be/lampje>

Lampje MAAS Theater z.d.

LAMPJE / 8-108 (Door MAAS Theater / Dans / Podium). (z.d.). Maas Theater en Dans – Nederlands Theater- en Dansgezelschap Voor Jong Publiek met Podium in Rotterdam. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.maastd.nl/nl/agenda/lampje/>

Lampje Theater FroeFroe z.d.

LAMPJE (9+): een bewerking van het bekroonde boek - in coproductie met Johnny Mus. (z.d.). Theater FroeFroe. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.froefroe.be/nl/production/26612/lampje>

Misjka met tekeningen van Annet Schaap z.d.

Misjka: met Anoush Elman, met tekeningen van Annet Schaap. (z.d.). Edward van de Vendel. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.edwardvande Vendel.nl/boeken/misjka>

Nienke van Hichtum-prijs z.d.

Annet Schaap - Nienke van Hichtum-prijs. (z.d.). Literatuurmuseum. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://literatuurmuseum.nl/nl/literatuurprijzen/nienke-van-hichtum-prijs/2017-annet-schaap>

Oebele Wikipedia z.d.

Oebele. (z.d.). Wikipedia - de Vrije Encyclopedie. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://nl.wikipedia.org/wiki/Oebele>

OOMEN e.a. 2012

Oomen, F. & Schaap, A. (2012). *Hoe overleef ik de brugklas – De Strip! | De Slegte.* (z.d.). Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.deslegte.com/hoe-overleef-ik-de-brugklas-403569/>

OREEL z.d.

Oreel, J. (z.d.). De schoen van tien miljoen: 10-12, boek. *Kinderboeken Journaal.* Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://kinderboekenjournaal.nl/review/de-schoen-van-tien-miljoen/>

PEPPELENBOS 2022

Peppelenbos, C. (2022, 31 december). *Nieuws: CPNB schrapt Bronzen Griffels en Penselen en verhoogt prijs voor Gouden Griffel en Penseel naar 10.000 euro.* Tzum. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.tzum.info/2022/12/nieuws-cpnb-schrapt-bronzen-griffels-en-penselen-en-verhoogt-prijs-voor-gouden-griffel-en-penseel-naar-10-000-euro/>

Peter van Gestel prijs z.d.

Peter van Gestel: 2003 - Nienke van Hichtum-prijs. (z.d.). Literatuurmuseum | Kinderboekenmuseum. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://literatuurmuseum.nl/nl/literatuurprijzen/nienke-van-hichtum-prijs/2003-peter-gestel>

Scenarioprijzen 2024

Scenarioprijzen voor film Zomervacht en tv-serie Lampje. (2024, 22 september). NOS. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://nos.nl/artikel/2538068-scenarioprijzen-voor-film-zomervacht-en-tv-serie-lampje>

SCHAAP 2011

Schaap, A. (2011). *Mama...? Ik?!: Dagboek van mijn 9 maanden.* Leopold.

SCHAAP 2012

Schaap, A. (2012). *Daar ben je!: Wensenboek voor je kraambezoek.* Leopold.

SCHAAP 2017

Schaap, A. (2017). *Lampje.* Querido.

SCHAAP 2019

Schaap, A. (2019). *De boom met het oor*. Querido.

SCHAAP 2021

Schaap, A. (2021). *De meisjes: Zeven sprookjes*. Querido.

SCHAAP 2025

Schaap, A. (2025). *Krekel*. Querido.

SCHAAP Instagrampagina z.d.

Schaap, A. [@annetschaap]. (z.d.). *Annet Schaap – Illustratrice, schrijfster van Lampje. Van De Meisjes. En van Krekel* [Instagrampagina]. Instagram. Geraadpleegd op 22 augustus 2025, van <https://www.instagram.com/annetschaap/>

SCHAAP Over Annet z.d.

Schaap, A. (z.d.-a). *Over Annet*. Annet Schaap. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.annetschaap.com/over-annet/>

SCHAAP Schrijfblog 2015

Schaap, A. (2015, 19 mei). *Schrijf (blog)*. Annet Schaap. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.annetschaap.com/category/schrijf/>

SCHAAP Zwangerschap z.d.

Schaap, A. (z.d.-b). *Zwangerschap*. Annet Schaap. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://www.annetschaap.com/zwangerschap/>

Shortlist Woutertje Pieterse 2022

Shortlist Woutertje Pieterseprijs 2022. (2022, 26 maart). Athenaeum | Scheltema. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://athenaeumscheltema.nl/nieuws/2022/shortlist-woutertje-pieterseprijs-2022>

STOFFELSEN 2024

Stoffelsen, D. (2024, 26 september). *De beste Nederlandstalige boeken van deze eeuw volgens Knack*. Athenaeum | Scheltema. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://athenaeumscheltema.nl/nieuws/2024/de-beste-nederlandstalige-boeken-van-deze-eeuw-volgens-knack>

TERHELL 2025

Terhell, A. (2025, 11 maart). Schrijfster Annet Schaap: “Sprookjes maken de wereld groter”. *Kidsweek*. <https://www.kidsweek.nl/entertainment/schrijfster-annet-schaap-sprookjes-maken-de-wereld-groter~e3004ee>

The best books 2019

The best books of 2019 – picked by the year’s best writers. (2019, 1 december). *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/books/2019/dec/01/best-books-2019-picked-by-years-best-writers>

VEEN, DE 2018

Veen de, T. (2018, 28 september). Kan de Griffeljury wel lezen? *NRC*. <https://www.nrc.nl/nieuws/2018/09/28/kan-de-griffeljury-wel-lezen-a1877154>

VEENEN, VAN 2022

Veenen van, C. (2022, 15 mei). Gezocht: moderne, progressieve, feministische prins. *Neerlandistiek - Online Tijdschrift Voor Taal- en Letterkunde*. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://neerlandistiek.nl/2022/05/gezocht-moderne-progressieve-feministische-prins/>

VISSER 2024

Visser, R. (2024, 23 november). *Films die nergens draaien verkozen tot favoriete kinderboek aller tijden*. CPNB. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://cpnb.nl/nieuws/films-die-nergens-draaien-verkozen-tot-favoriete-kinderboek-aller-tijden/>

VISSER 2025

Visser, M. (2025, 2 juli). ‘*Als illustraties baksels zouden zijn, dan zijn die van Annet Schaap taartjes van de warme bakker*’. Literatuurmuseum – Kinderboekenmuseum. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://literatuurmuseum.nl/nl/ontdek-online/literatuurlab/artikelen/als-illustraties-baksels-zouden-zijn-dan-zijn-die-van-annet-schaap-taartjes-van-de-warme-bakker>

Voetbal hatrick z.d.

Wat wordt in het voetbal nu precies verstaan onder een hatrick? (z.d.). Onze Taal. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://onzetaal.nl/taalloket/hatrick-betekenis>

Wieland Vertaalprijs 2019

Eva Schweikart ontvangt Ch. M. Wieland Vertaalprijs | *Expertisecentrum Literair Vertalen*. (2019, 1 augustus). Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://literairvertalen.org/nieuws/eva-schweikart-ontvangt-ch-m-wieland-vertaalprijs>

Wilmink Dichtprijs 2015

Tubantia (Red.). (2015, 22 maart). Annet Schaap wint Wilmink Dichtwedstrijd in Almelo. *Tubantia*. <https://www.tubantia.nl/doe-mee/annet-schaap-wint-wilmink-dichtwedstrijd-in-almelo~a1a20e9/>

WINTER, DE z.d.

Winter de, F. (z.d.). *Voor kinderen*. Fredrike de Winter - Muzikant/Workshopleider. Geraadpleegd op 15 augustus 2025, van <https://fredrikedewinter.nl/voor-kinderen/>

WLJMA 2023

Wljma, J. (2023). Nederlandse jeugdkunsten in 2023 in Italiaanse spotlights | Bazarow Magazine 4 – 2023. *Bazarow*. <https://magazine.bazarow.com/bazarow-magazine-4-2023/nieuws-nederlandse-jeugdkunsten-in-2023-in-italiaanse-spotlights/>